

19

USTAWA BUDŻETOWA NA ROK 1981

z dnia 12 lutego 1981 r.

Art. 1. 1. Ustala się dochody budżetu Państwa w wysokości . . . 1.523.897.065 tys. zł z tego:

1) wpłaty przedsiębiorstw i innych jednostek gospodarczych	921.975.906 tys. zł
2) wpłaty instytucji finansowych i ubezpieczeniowych	151.479.196 tys. zł
3) składki na ubezpieczenia społeczne	73.831.700 tys. zł
4) wpłaty jednostek świadczących usługi socjalne i kulturalne	7.839.262 tys. zł
5) wpłaty jednostek administracji państwowej, wymiaru sprawiedliwości, prokuratury, bezpieczeństwa publicznego i obrony narodowej	13.428.562 tys. zł
6) podatki i opłaty od gospodarki nie uspołecznionej	15.749.600 tys. zł
7) podatki i opłaty od ludności	14.085.800 tys. zł
8) pozostałe dochody	29.501.778 tys. zł
9) zwrot części lokat budżetowych zgromadzonych w Narodowym Banku Polskim	175.928.323 tys. zł
10) dodatkowe dochody, o których mowa w ust. 3	120.076.938 tys. zł

2. Ustala się wydatki budżetu Państwa w wysokości . . . . . 1.523.897.065 tys. zł z tego:

1) finansowanie przedsiębiorstw i innych jednostek gospodarczych	928.509.765 tys. zł
2) nauka	16.518.233 tys. zł
3) oświata i wychowanie	95.029.878 tys. zł
4) kultura i sztuka	14.371.953 tys. zł
5) ochrona zdrowia, opieka społeczna, kultura fizyczna i sport oraz turystyka i wypoczynek	120.381.378 tys. zł
6) ubezpieczenia społeczne	91.811.995 tys. zł
7) obrona narodowa	71.498.700 tys. zł
8) administracja, wymiar sprawiedliwości, prokuratura i bezpieczeństwo publiczne	54.899.916 tys. zł
9) pozostałe wydatki bieżące	9.884.445 tys. zł
10) wydatki celowe nie rozdzielone na działy i województwa	3.772.706 tys. zł
11) wydatki na inwestycje i remonty kapitalne	110.218.096 tys. zł
12) rezerwa Rady Ministrów	7.000.000 tys. zł

3. Zobowiązuje się Radę Ministrów do wygosparowania dodatkowych dochodów w kwocie określonej w ust. 1 pkt 10 z akumulacji finansowej przedsiębiorstw i innych źródeł. Do czasu wygosparowania tych dochodów upoważnia się Radę Ministrów do przejściowego finansowania wydatków budżetowych z lokat budżetowych zgromadzonych w Narodowym Banku Polskim w latach ubiegłych.

Art. 2. Ustala się w zakresie budżetu centralnego:

dochody w wysokości	1.459.664.365 tys. zł
wydatki w wysokości	1.459.664.365 tys. zł

w tym:

rezerwę Rady Ministrów w wysokości	7.000.000 tys. zł
- zgodnie ze szczegółowym podziałem ustalonym w załączniku nr 1.

Art. 3. Ustala się w zakresie zbiorczych budżetów województw: udziały w dochodach budżetu centralnego ustalane w stosunku procentowym do wartości sprzedaży detalicznej i usług uspołecznionych jednostek handlowych i usługowych objętych planem centralnym i terenowym w wysokości . . . . . 151.660.711 tys. zł
dotacje na inwestycje w wysokości . . . . . 34.639.500 tys. zł
dotacje celowe w wysokości . . . . . 28.561.125 tys. zł
dotacje wyrównawcze w wysokości . . . . . 11.250.095 tys. zł
zgodnie z załącznikiem nr 2.

Art. 4. 1. Dodatkowe kredyty zwiększające ogólną kwotę wydatków ustalonych w niniejszej ustawie mogą być uchwalone wyłącznie przez Sejm.

2. Przeniesienia kredytów między częściami i działami budżetu centralnego mogą być dokonywane wyłącznie z rezerw budżetowych oraz w wypadkach przewidzianych w art. 16.

Art. 5. 1. Dochodami własnymi budżetów terenowych są:

- 1) wpłaty przedsiębiorstw podporządkowanych radom narodowym i jednostek spółdzielczych objętych planem terenowym, z wyjątkiem podatku od funduszu płac oraz innych wpłat, które z mocy przepisów podatkowych, przepisów regulujących zasady gospodarki finansowej przedsiębiorstw i jednostek spółdzielczych stanowią dochody budżetu centralnego,
- 2) opłaty za świadczenia i usługi wykonywane przez jednostki budżetowe podporządkowane radom narodowym oraz pobierane przez te jednostki i urzędy terenowych organów administracji państwowej dochody o charakterze administracyjnym i majątkowym, z wyjątkiem opłat za świadczenia zakładów służby zdrowia udzielane cudzoziemcom dewizowym i dochodów ze sprzedaży administrowanych przez Narodowy Bank Polski depozytów rzeczowych, stanowiących dochód budżetu centralnego,
- 3) wpłaty podporządkowanych radom narodowym zakładów budżetowych, gospodarstw pomocniczych oraz jednostek budżetowych w zakresie działalności finansowanej w formie środków specjalnych,
- 4) wpływy z grzywien i kar orzeczonych w postępowaniu w sprawach o wykroczenia, w postępowaniu karnym skarbowym oraz w szczególnych postępowaniach administracyjnych, w których organami orzekającymi są terenowe organy administracji państwowej lub wojewódzkie (miejskie w miastach stopnia wojewódzkiego) komisje orzekające w sprawach o naruszenie dyscypliny budżetowej.

2. Dochodami własnymi budżetów terenowych stopnia podstawowego, poza dochodami wymienionymi w ust. 1, są:

- 1) podatek gruntowy, z wyjątkiem części podlegającej przekazaniu na Fundusz Rozwoju Rolnictwa,
- 2) wpłaty na rzecz Państwowego Funduszu Ziemi oraz opłaty: melioracyjna, elektryfikacyjna i za budowę urządzeń wodnych,
- 3) podatki obrotowy i dochodowy od osób fizycznych i osób prawnych nie będących jednostkami gospodarki uspołecznionej, z wyjątkiem podatków od osób fizycznych i prawnych mających miejsce zamieszkania lub siedzibę za granicą, a prowadzących działalność gospodarczą na podstawie zezwoleń wydawanych przez naczelne i centralne organy administracji państwowej lub osiągających inne dochody na obszarze Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej,
- 4) podatki: od wynagrodzeń, wyrównawczy, od spadków i darowizn oraz podatki i opłaty pobierane na podstawie przepisów o niektórych podatkach i opłatach terenowych,
- 5) opłata skarbową,
- 6) inne opłaty, poza wymienionymi w pkt 2, 4 i 5 oraz w ust. 1 pkt 2, pobierane przez jednostki organizacyjne podporządkowane radom narodowym stopnia podstawowego i przez urzędy terenowych organów administracji państwowej stopnia podstawowego,
- 7) podatek dochodowy od banków spółdzielczych,
- 8) podatek scalony od kółek rolniczych, spółdzielni kółek rolniczych i innych jednostek organizacyjnych zrzeszonych w Centralnym Związku Kółek Rolniczych oraz od rolniczych spółdzielni produkcyjnych zrzeszonych w Centralnym Związku Rolniczych Spółdzielni Produkcyjnych,
- 9) podatki od organizacji społecznych innych niż jednostki spółdzielcze i kółka rolnicze, z wyjątkiem podatku od funduszu plac,
- 10) wpłaty pobierane od spółek wodnych i ich związków,
- 11) wpływy ze spłat zaległości zniesionych podatków oraz należności z nimi zrównanych, jeżeli stanowiły dochody budżetów terenowych przed ich zniesieniem, dochody te traktuje się jako ponadplanowe.

3. Dochodami własnymi jednostkowych budżetów województw, poza dochodami wymienionymi w ust. 1, są:

- 1) udziały w dochodach budżetu centralnego, ustalane w stosunku procentowym do wartości sprzedaży detalicznej i usług uspołecznionych jednostek handlowych i usługowych objętych planem centralnym i terenowym, w granicach do 101% kwot wpływów z tego tytułu, określonych w załączniku nr 2,
- 2) wpłaty powszechnych kas oszczędności w wysokości określonej przez Ministra Finansów w stosunku procentowym do wielkości wkładów oszczędnościowych,
- 3) podatek obrotowy od przedsiębiorstw prowadzących gry losowe, a rozliczających się z budżetami terenowymi,
- 4) inne opłaty, poza wymienionymi w ust. 1 pkt 2, pobierane przez jednostki organizacyjne podporządkowane wojewódzkim radom narodowym i przez urzędy terenowych organów administracji państwowej stopnia wojewódzkiego.

4. Wojewódzka rada narodowa może ustalać udziały budżetów terenowych stopnia podstawowego, objętych zbiorczym budżetem województwa, w dochodach wymienionych w ust. 3 pkt 1—3.

5. Jeżeli w miastach stopnia wojewódzkiego pobór niektórych dochodów skoncentrowany jest w jednym

urzędzie dzielnicowym, rada narodowa tego miasta może ustalić udziały w tych dochodach budżetów innych dzielnic lub jednostkowego budżetu miasta stopnia wojewódzkiego.

Art. 6. Dochody budżetowe nie będące dochodami budżetów terenowych są dochodami budżetu centralnego.

Art. 7. 1. Minister Finansów ustali dla zbiorczych budżetów województw w terminie do dnia 30 kwietnia 1981 r. wysokość stawek procentowych dochodów, o których mowa w art. 5 ust. 3 pkt 1, oraz zasady pobierania tych dochodów w okresie od dnia 1 stycznia do dnia 30 kwietnia 1981 r.

2. W wypadku nieosiągnięcia dochodów, o których mowa w art. 5 ust. 3 pkt 1, w kwotach ustalonych w załączniku nr 2, Minister Finansów wyrówna z budżetu centralnego powstały niedobór do wysokości 99% tych kwot.

Art. 8. 1. Rady narodowe uchwalą budżety terenowe na 1981 r. w terminie do dnia 28 lutego 1981 r., stosując w zakresie budżetów jednostkowych, podział dochodów i wydatków na działy i rozdziały.

2. Kwoty określone w załączniku nr 2 są wiążące przy uchwalaniu przez wojewódzkie rady narodowe zbiorczych budżetów województw.

3. Kwoty dotacji na inwestycje, dotacji celowych i wyrównawczych, udziałów w dochodach własnych budżetów terenowych oraz kwoty wpłat wyrównawczych wynikające z uchwał budżetowych wojewódzkich rad narodowych są wiążące przy uchwalaniu budżetów terenowych stopnia podstawowego.

4. W uchwalanych budżetach terenowych źródłem pokrycia wydatków może być również nadwyżka budżetowa z lat ubiegłych oraz część przewidywanej nadwyżki budżetowej z roku 1980, z uwzględnieniem przepisu art. 12 ust. 1.

5. Przepisy ust. 2—4 mają zastosowanie również w wypadku uchwalenia zbiorczego budżetu województwa na podstawie ustawy z dnia 19 grudnia 1980 r. o przewidywanym budżetowym na 1981 r. (Dz. U. Nr 27, poz. 112), a budżetu terenowego stopnia podstawowego — na podstawie projektu zbiorczego budżetu województwa, przedstawionego wojewódzkiej radzie narodowej przez wojewodę.

6. Terenowe organy administracji państwowej, w wypadku określonym w ust. 5, wprowadzają w toku wykonywania budżetu zmiany wynikające z ustawy budżetowej lub uchwały budżetowej wojewódzkiej rady narodowej.

7. Decyzje w sprawie zmian, o których mowa w ust. 6, powinny być przedłożone radom narodowym na najbliższej sesji do zatwierdzenia.

Art. 9. 1. W zbiorczym budżecie województwa tworzy się rezerwę budżetową na wydatki nieprzewidziane w wysokości 0,5% kwoty wydatków bieżących.

2. W granicach rezerwy, o której mowa w ust. 1, wojewódzka rada narodowa określa wysokość rezerwy dla poszczególnych budżetów wchodzących w skład zbiorczego budżetu województwa, z tym że wysokość rezerwy dla jednostkowego budżetu województwa nie może być zwiększona powyżej 0,5% wydatków bieżących tego budżetu kosztem zmniejszenia wysokości rezerw pozostałych budżetów jednostkowych.

Art. 10. 1. Terenowe organy administracji państwowej obowiązane są czuwać bieżąco nad zachowaniem równowagi budżetowej, zapewniać terminową realizację dochodów oraz zapobiegać wydatkom, które przekraczałyby

kwotę osiągniętych dochodów i środków terenowego funduszu zasobowego.

2. Minister Finansów ustala zasady i częstotliwość bankowej kontroli zachowania równowagi budżetów terenowych.

3. Jeżeli okaże się, że równowaga budżetu terenowego stopnia podstawowego nie jest zachowana, terenowy organ administracji państwowej występuje z wnioskiem o udzielenie zwrotnego zasiłku kasowego z funduszu zasobowego województwa.

Art. 11. 1. W wypadku uruchomienia obiektów i urządzeń w terminie późniejszym niż planowano, środki przewidziane w budżetach terenowych na 1981 r. na realizację zadań w tych obiektach i urządzeniach podlegają odpowiedniemu zmniejszeniu, a kwota, o którą zmniejsza się środki, podlega przekazaniu do końca grudnia 1981 r. do budżetu centralnego.

2. Rodzaje obiektów (urządzeń) i zasady rozliczeń, o których mowa w ust. 1, określi Minister Finansów.

Art. 12. 1. Z nadwyżki budżetu terenowego osiągniętej w 1980 r.:

- 1) przekazuje się na rachunki funduszy inwestycyjnych środki pochodzące z nie wykorzystanych dotacji na inwestycje,
- 2) rozlicza się z budżetem centralnym środki z tytułu nie wykorzystanych dotacji celowych,
- 3) dokonuje się odpisu na terenowy fundusz zasobowy w wysokości czwartej części zrealizowanych ponadplanowych dochodów, z zastrzeżeniem art. 13 ust. 2.

2. Nadwyżką budżetu terenowego — po dokonaniu rozliczeń i odpisów, o których mowa w ust. 1 — dysponują rady narodowe, przeznaczając ją na sfinansowanie dodatkowych bieżących potrzeb gospodarczych, socjalnych i kulturalnych oraz innych bieżących potrzeb terenowych, a także na dofinansowanie kapitalnych remontów i popieranie czynów społecznych.

Art. 13. 1. Terenowy fundusz zasobowy stanowi rezerwę kasową jednostkowego budżetu terenowego.

2. Terenowy fundusz zasobowy nie może przekraczać 5% planowanych wydatków bieżących budżetu terenowego.

3. Terenowy fundusz zasobowy może być przeznaczony na:

- 1) pierwsze wyposażenie w środki obrotowe przedsiębiorstw podporządkowanych radom narodowym i zakładów (brygad) remontowo-budowlanych oraz pokrycie niedoborów środków obrotowych tych jednostek,
- 2) udzielanie zwrotnych zasiłków kasowych zakładom budżetowym,
- 3) pokrycie niedoboru jednostkowego budżetu terenowego na koniec roku.

Fundusz zasobowy województwa może być przeznaczony ponadto na udzielanie w ciągu roku zwrotnych zasiłków kasowych budżetom terenowym stopnia podstawowego oraz na pokrycie niedoborów tych budżetów, jeżeli nie mogą one być wyrównane z ich funduszy zasobowych.

4. O przeznaczeniu terenowego funduszu zasobowego na pokrycie niedoborów budżetowych oraz na cele określone w ust. 3 pkt 1 decyduje właściwa rada narodowa, a o udzieleniu z tego funduszu zwrotnych zasiłków kasowych — terenowy organ administracji państwowej.

Art. 14. Rada narodowa ustala zakres i terminy składania przez terenowy organ administracji państwowej informacji o zmianach w budżecie.

Art. 15. Naruszeniem dyscypliny budżetowej, oprócz wypadków określonych w art. 84 ust. 2 Prawa budżetowego, jest:

- 1) nierzetelne prowadzenie ewidencji rachunkowej, składanie nierzetelnych sprawozdań finansowych lub nieterminowe składanie tych sprawozdań,
- 2) gromadzenie i utrzymywanie nadmiernych lub zbędnych zapasów,
- 3) przekroczenie uprawnień do dokonywania zmian w budżecie lub w planie finansowym,
- 4) niedopilnowanie lub niedokonanie pełnych i terminowych wpłat do budżetu przez zakłady budżetowe, gospodarstwa pomocnicze i jednostki budżetowe w zakresie działalności finansowanej w formie środków specjalnych.

Art. 16. 1. Upoważnia się Ministra Finansów do dokonywania odpowiednich przeliczeń i przeniesień dochodów i wydatków budżetowych w wypadkach wprowadzenia w ciągu roku budżetowego zmian:

- 1) organizacyjnych,
- 2) cen, taryf i płac,
- 3) stawek podatkowych,
- 4) zasad systemu ekonomiczno-finansowego przedsiębiorstw i innych jednostek organizacyjnych,

jeżeli nie spowoduje to zwiększenia ogólnej kwoty kredytów ustalonych w niniejszej ustawie, z równoczesnym podaniem dokonanych przeliczeń do wiadomości rzeczowo właściwych komisji sejmowych oraz Najwyższej Izby Kontroli.

2. Upoważnia się Ministra Finansów do zmniejszenia lub zwiększenia dotacji na inwestycje w zbiorczych budżetach województw, jeżeli pozostałości środków na rachunkach terenowych funduszy inwestycyjnych i funduszy inwestycyjnych jednostek budżetowych na koniec 1980 r. były wyższe lub niższe od przewidywanych w toku prac nad projektem budżetu na 1981 r., o ile zmiany te nie spowodują zwiększenia ogólnej kwoty kredytów ustalonych w niniejszej ustawie.

Art. 17. Rada Ministrów przedłoży Sejmowi projekt zmian w dochodach i wydatkach ustalonych w art. 1—3 ustawy, jeżeli w wyniku ostatecznego ustalenia zadań narodowego planu społeczno-gospodarczego będzie konieczne wprowadzenie tych zmian.

Art. 18. 1. Przepisy ustawy dotyczące:

- 1) wojewódzkich rad narodowych stosuje się również do rad narodowych miast stopnia wojewódzkiego,
- 2) wojewodów stosuje się również do prezydentów miast stopnia wojewódzkiego.

2. Ilekroć w ustawie jest mowa o budżetach terenowych stopnia podstawowego, rozumie się przez to budżety miast, dzielnic i gmin (miast i gmin).

Art. 19. W 1981 r. nie stosuje się art. 5 ust. 2 pkt 1 w zakresie budżetów terenowych, art. 16—20, art. 39 ust. 4, art. 40 ust. 1 i 2, art. 42 ust. 1, 2, 4 i 5, art. 43 ust. 1 pkt 2 w zakresie podziału budżetu terenowego na części, art. 43 ust. 2, art. 50, 57, 59 ust. 1, art. 61, 63, 67 ust. 1 w zakresie przeniesień kredytów między częściami oraz art. 75—78 ustawy z dnia 25 listopada 1970 r. — Prawo budżetowe (Dz. U. Nr 29, poz. 244).

Art. 20. 1. Ustawa wchodzi w życie z dniem ogłoszenia z mocą od dnia 1 stycznia 1981 r.

2. Art. 13 ustawy z dnia 19 grudnia 1980 r. o przewizorium budżetowym na 1981 r. (Dz. U. Nr 27, poz. 112) zachowuje moc do dnia 31 marca 1981 r.

Przewodniczący Rady Państwa: H. Jabłoński
Sekretarz Rady Państwa: E. Duda